

בקרוּב

יקרה לכם משהו

טוב

חושבים שכדי להצליח בחיים אתם צריכים לסמן
מטרות, להיצמד לתוכניות ולקוות גם למזל? אולי
כדאי שתיתנו צ'אנס לגישת סרנדיפיטי הדוגלת
באקראיות. אסנת מירון, ממובילות הגישה בארץ,
טוענת שכדי לעזור למזל אנחנו צריכים
להכניס מקריות ללו"ז

לימור גל + צילום: יונתן בלוס

פרח סרנדיפיטי
שמחובר לעקרונות
הסרנדיפיטי. תמיד
מחפש את האור

וולפול, בנו של ראש ממשלת אנגליה, על גילוי מקרי של משהו טוב שאותו כינה סרנדיפיטי. האגדה סיפרה על שלושה נסיכים שנשלחו על ידי אביהם למסע בעולם, ולאורך המסע גילו כל הזמן תגליות שלא חיפשו אחריהן. דוגמה טובה מהתנ"ך שאפשר להסתכל עליה דרך משקפי הסרנדיפיטי היא סיפורו של שאול שחיפש אתונות ומצא מלוכה. בעקבות הסיפור התנ"כי הזה הציע בעבר פרופ' יובל נאמן את המילה "אתינות" כתחליף עברי למונח.

"הרבה אנשים שנתקלים במושג חושבים שמדובר פשוט במזל", אומרת מירון. "אבל סרנדיפיטי זה משהו אחר. זה לא דבר שפתאום קורה לך כך סתם. זה יותר יצאת לחפש ומצאת משהו שלא ציפית לו. תאונה משמחת. החיבור למזל טוב הוא במיינרסט, בפתיחות להתייבב לדברים טובים שעשויים לקרות. להיות עם סנסורים פתוחים, להאמין שמהוה טוב יקרה וככה לעזור לעצמנו להיות ממוזלים יותר. מזל זה משהו שקורה לנו, ורוח הסרנדיפיטי עוזרת לו לקרות. זה מין קסם. אפשר לומר שאם מזל משמעותו היא להיות במקום הנכון בזמן הנכון, בסרנדיפיטי זה ההפך: להיות במקום הלא נכון בזמן הלא נכון. הרעיון דומה לשם הספר של ד"ר סוס, 'אם יוצאים מגיעים למקומות נפלאים'. אפשר להגיע למקומות נפלאים, אבל צריך לצאת, צריך לפעול, להיות פרואקטיביים".

לפתוח דלתות אקראיות

באמצעות קבוצת הפייסבוק שמירון מנהלת (Serendipity), שמונה כיום יותר מ־3,000 אנשים, היא גם מעבירה את המסר באמצעות פוסטים שמשקפים את רוח הסרנדיפיטי בסיפורים מהחיים, שלטי רחוב ושיירים, וגם פועלת באופן אקטיבי כדי לצאת ולמצוא. ההזמנות למפגשי הסרנדיפיטי שלה מלוות תמיד במשפטים שמשקפים משהו מהתורה. מפגש הוום לכבוד יום האהבה נקרא למשל "קריאה למחפשי אהבה", בקריאה למפגשים אחרים נכתב "מפגש להרפתקנים" ו"לא תמיד כדאי לדעת מראש לאן הולכים". במפגש האנשים יושבים בקבוצות לפי סדר שנקבע מראש, ובני זוג או חברים שבאים ביחד יושבים בשולחנות נפרדים כדי להגביר את האפשרות להיפתח לאנשים אחרים. מעבר להיכרות הספונטנית שמתרחשת סביב הטולחן, המשתתפים מכירים זה את זה באמצעות תרגילים שונים, ובסיום האירוע מתבקשים לאסוף כרטיס שם אקראי של אחד המשתתפים וליצור איתו קשר. "אי אפשר לדעת מה ייצא ממפגש כזה", אומרת מירון, "אבל יש סיכוי שהוא יוביל למקום נפלא".

מתוך עשרות המכוניות שגדרו את אחד הרחובות השקטים במושב עין ורד בערב קיץ חם לפני כמה חודשים יצאו אנשים שרובם לא ידעו בדיוק לאן הם באים. הם ידעו שהם באים לערב סרנדיפיטי, אבל לא ממש הבינו מה זה. בתוך העולם הלחוצי שלנו, שעסוק בתכנון זמן, הספקים והשגת תוצאות – מדירות אם אפשר – הערב הזה הזמין אותם לחבק את הלא נודע: לבוא בלי לדעת מה בדיוק הם עומדים לחוות, כמה שעות ימשך האירוע, מה יקרה בו וכמה ואילו אנשים ישתתפו בו. "אנשי האקראיות", כך מכנה אותם אסנת מירון, ממובילת גישת סרנדיפיטי בארץ. אנשים שמאמינים שלא לכל דבר יש תכלית ידועה מראש ונהנים מאי ודאות. גם הקבוצה שהקימה בפייסבוק מציינת לכלל הזה: "קבוצה שקמה ללא תכלית, אבל עם אמונה שברוך נגלה תגליות רבות ומשונות" בחסות האמונה בעיקרון המוביל של "שלח לחמך על פני המים".

המילה "סרנדיפיטי" (Serendipity) לא נשמעת מוכרת מאור, אבל אחרי שמבינים את המשמעות שלה, לרוב האנשים קל מאוד למצוא בדעבר שלל אירועים בחייהם הפרטיים שמדגימים את הפירוש שלה: מפגש מקרי שהביא לנישואים, היענות להזמנה למסיבה שהובילה לפגישה עם חברי ילדות נשכח, השתתפות בסרנה שבעקבותיה נולד עסק מצליח. הרגש הוא על פתיחות, אפשרות והתכוונות. ברור שיש בחיים מזל וצירופי מקרים, אבל הרגש בסרנדיפיטי הוא על הכוונה לאפשר אותם. מזמינים אותך? תלכי.

מתקשרים אליך? תענה. מציעים לך? תזרמי. מירון מיישמת את הכללים האלה בחיים שלה גם בהלך הרוח הכללי בשגרה וגם ב"פגישות סרנדיפיטי" יזומות שהיא מקיימת, כמעט תמיד, בכית הקפה הסמוך לביתה ברמת השרון. "ישבתי כאן בכל שולחן כמה פעמים", היא מחייכת, "וכמעט מכל מפגש כזה נולדו דברים טובים". מירון, אשת תקשורת בעברה שעוברת כיום בעמותת מעוז (עמותה שעוסקת במנהיגות ישראלית), גילתה את המושג לפני כמה שנים והתאהבה.

אם יוצאים מגיעים למקומות מפתיעים

משמעות המילה "סרנדיפיטי" היא גילוי מקרי של משהו טוב. מקור המילה באגדה מהמאה ה־16, "הרפתקאותיהם ומסעותיהם של שלושת הנסיכים מסרנדיפ (שמה העתיק של סרי־לנקה)". המילה "סרנדיפיטי" הוטבעה במילון האנגלי כ־200 שנה מאוחר יותר בעקבות ציטוט ממכתב שכתב הוראס

משמעות המילה
סרנדיפיטי
היא גילוי מקרי של
משהו טוב. דוגמה
טובה מהתנ"ך
שאפשר להסתכל
עליה דרך משקפי
הסרנדיפיטי היא
סיפורו של שאול,
שחיפש אתונות
ומצא מלוכה

אסנת מירון:
 "מזל זה משהו שקורה לנו,
 ורוח הסרנדיפיטי עוזרת לו
 לקרות. אפשר לומר שאם
 מזל משמעותו היא להיות
 במקום הנכון בזמן הנכון,
 בסרנדיפיטי זה בדיוק
 ההפך: להיות במקום הלא
 נכון בזמן הלא נכון"

יקרה משהו טוב, ואולי אני אפילו לא אדע מזה. עצם המעשה מוזמן את הטוב, עצם הרעיונות שהחלפנו. זו לא ראייה מיסטית, אבל אני רואה בזה סוג של השגחה פרטית. זה כמו זרע שאני זורקת ומתשהו הוא ינבוט, גם אם לא אדע איפה. מה שכן, אפשר לנחש שאולי תפרח ממנו חמנייה. החמנייה מחוברת לסרנדיפיטי משום שהיא פרח רספונסיבי. היא מגיבה לאור השמש, ולכן זה פרח שמלווה אותי בחיי."

דייטים, לא רק רומנטיים

שריר הסרנדיפיטי של מירון, כך היא אומרת, מפותח מספיק כדי לזרוע זרעים כאלה באופן אקטיבי ביומיום שלה, ולא רק בשביל עצמה. "הרבה פעמים אני משרכת בין אנשים שנראה לי שהם יכולים לעניין אחד את השני", היא אומרת, "לאו דווקא מבחינה רומנטית". מירון עצמה גרושה (אם לבן 24 ותאמות בנות 20), ומסתכלת גם על עולם הדייטים << דרך הפריזמה של הסרנדיפיטי. "כשאני יוצאת

איך בחיים הרגילים אפשר לפעול כדי להגיע אל המקומות הנפלאים האלה?

"להיות פתוח. להיענות להזמנות. ליום מפגשים גם אם אין להם תכלית ברורה. ללכת לסרט או לסדרה גם אם לא יודעים בדיוק על מה הם."

איך יוזמים מפגש בלי תכלית ברורה?

"באחד המפגשים, למשל, אחד המשתתפים סיפר שהרבה זמן הוא רוצה לדבר על רעיון שיש לו עם איש אקרמיה מסוים. בעקבות המפגש הוא כתב לאתו מרצה מייל, הזמין אותו למפגש סרנדיפיטי והמרצה נענה. אני עושה את זה לא מעט. למשל, בעקבות ריאיון ששמעתי בפורקאסט עם ד"ר אסנת בוסקילה ים הצעתי לה להיפגש ללא תכלית. היא הזמינה אותי לביתה ומאז אנחנו בקשר. היא העבירה סדנה אצלנו בארגון והשתתפה במפגש סרנדיפיטי."

תמיד יקרה משהו טוב?

"אני טוענת שתמיד יקרה בסוף משהו טוב. אולי לא אחד לאחד ובאופן ברור, אולי לא לי, אולי לצד השני, אולי לא מיר אלא אחרי זמן רב, אבל תמיד

אסנת מירון:

"הרבה אנשים שנתקלים
במושג חושבים שמדובר
פשוט במזל, אבל סרנדיפיטי
זה משהו אחר. זה יותר
יצאת לחפש ומצאת משהו
שלא ציפית לו. תאונה
משמחת. החיבור למזל טוב
הוא במיינדסט, בפתיחות
להתייבב לדברים טובים
שעשויים לקרות"

הנושא בסרנאוות נטוורקינג שהנחית, ולאט-לאט הבנתי שזה החלק בסרנאוות שמסקרן אנשים. בדקתי אם יש קבוצת פייסבוק ישראלית של הסרנדיפיטי, וכשגיליתי שאין – פתחתי כזאת בעצמי. לפני שנתיים גם התפרסם הספר Serendipity Mindset של ד"ר כריסטיאן בוש מ-NYU, שאישש את כל המחשבות שלי וביסס אותן מחקרית."

תגליות מהפכניות שקרו במקרה

בשנה שעברה החליטה מירון להפיץ את הרעיון בצורה יזומה, וגם זה קרה בדרך סרנדיפיטית. "יש לי שתי חברות טובות שאני נוסעת איתן למסעות סרנדיפיטי קטנים פעמיים בשנה", היא מספרת. "בשנה שעברה דיברתי איתן במפגש על הרצון שלי להימנע עוד קצת, ומהשיחה הזאת עלה הרעיון להפיץ את הסרנדיפיטי בצורה מאורגנת. המפגש הראשון שהעברתי היה בבוסטון, במסגרת משלחת מטעם העבודה. באותם ימים השתתפתי גם כפורדקאסט של שירלי יובל יאיר, ופתאום התחלתי לקבל הודעות ווטסאפ מאנשים שרוצים להיפגש איתי לקפה."

לדייט אני תמיד פתוחה לאפשרות שגם אם לא תהיה התאמה במישור הזוגי, אולי יכול לצאת מהמפגש משהו אחר. עולם הדייטים הנוכחי הוא ממש הפוך לראייה הסרנדיפיטית. הוא מאוד מכוון מטרה – מתאים או לא מתאים? ימינה או שמאלה? אני מנסה להניע את עצמי בעולם הזה באמצעות הרעיון שבאדם שמולי יש עוד דברים פרט להיבט הזוגיות ושתמיד יכול לצאת מהפגישה משהו אחר."

מירון עברה בעבר כמפיקה בחדשות 10, אולפן שישי ועובדה. לפני כ-15 שנה הרגישה שהיא הגיעה לרזייה, עזבה את תחום התקשורת והסכימה להיות בחוסר ודאות בנוגע למטרה הבאה שלה. "יצאתי ל'שנת המניפה שלי', היא מספרת. "לא ידעתי לאן אני הולכת ופשוט ברקתי כל מיני כיוונים עד שהגעתי לתחום המנהיגות."

לפני שבע שנים התחילה לחקור את נושא הרישות (נטוורקינג) וגילתה את המונח סרנדיפיטי, שהיה חדש עבורה, בהקשר של בניית הון חברתי. "נרדקתי בחיידק שהיה קיים בי כנראה מאז ומתמיד", היא אומרת. "פתאום קיבלתי המשגה לרעיונות שחייתי לפיהם וההמשגה הזאת שדרגה אותי. החלטתי להרביק עוד אנשים בחיידק. בהתחלה הייתי משלבת את

בדרך אל הלא נודע

ארבע פרדיגמות רווחות ששווה לבחון מחדש

דרך החשיבה של הסרנדיפיטי שוברת פרדיגמות שרבים מאיתנו לא הצבנו עליהן סימני שאלה. זה הזמן לחשוב עליהן אחרת. הנה כמה דוגמאות:

אסור לדבר עם זרים

באמת? כל מי שאנחנו מכירים היה פעם זה, וברגע שאנחנו מכירים אותו הוא כבר לא זה. כאנשים מבוגרים אנחנו מסוגלים לפתח שיחה עם מי שיושב לידינו בהרצאה, בסרט או בבית קפה. אם שיחה כזאת לא נעשית באמצע הלילה באזור מבודד וחשוך, היא לא תחשוף אותנו מן הסתם לסכנה מיוחדת. היכולת לפנות לאנשים שאנחנו לא מכירים ולהציע להם שיחה בלי תכלית היא לא דבר קל לרוב האנשים. המונח סרנדיפיטי יכול להיות התירוץ החדש לפגישה כזאת למי שמתקשה ליחום: "אני מאמין בסרנדיפיטי, אשמח להיפגש".

זמן שווה כסף

מי אמר? זמן יכול להיות שווה גם הרבה דברים אחרים, כמו הנאה ולמידה. פגישה ללא תכלית עשויה להיות מתנה גדולה ולכן היא ממש לא בזבז זמן.

מה ייצא לי מזה?

כולנו מתנהלים תחת האקסיומה שחשוב להציב יעדים ולחתור להשיג אותם, ולכן לא בטוח שכדאי לנו או לצד השני להיפגש סתם כך בלי סיבה. מה ייצא לי מזה? מה ייצא לו מזה? למה שהוא יסכים להיפגש איתי בכלל? שאלות מהסוג הזה הן שאלות שחוסמות סרנדיפיטי. דווקא הפתיחות לזרום, ליחום מפגשים בלי מטרה, לדבר עם זרים ולבזבז זמן עשויה להוביל אותנו להיכרות מעניינת, למציאת בן זוג, לפיתוח יזמות של עסק חדש.

חשוב מאוד לתכנן מראש

הרצון שלנו בוודאות הוא בסיסי, הישרדותי ולגיטימי. כולנו רוצים לדעת שאם אנחנו צריכים חלב, נלך למכולת והיא תהיה פתוחה. אבל בתוך הוודאות והתכנון כדאי להקצות מקום מכובד לגמישות כדי לאפשר לעצמנו למצוא דברים טובים גם בדרך למכולת.

מאז המשיכה מידון לקיים מפגשים כאלה גם לקהל הרחב וגם לגופים כמו מכללות, חברות או ארגונים כמו המשטרה. "אנשים ששומעים על רעיון הסרנדיפיטי מגיבים בשתי צורות – או כמוני, בתחושה שקיבלו שם למשהו שהם מתנהלים לפיו באופן טבעי, או בהתנגדות כמו 'אני לא עושה דברים בלי תכלית' או 'אין לי זמן'. עם אנשים מהסוג השני אני עוברת על קורות החיים שלהם ומראה להם כמה דברים טובים קרו להם במקרה, בחיים האישיים, בקריירה, בעסקים".

הפתיות הדביקות, למשל, הן דוגמה כזאת לסרנדיפיטי בעולם העסקים. בשנות ה-60 עסק החוקר ד"ר ספנסר סילבר מחברת 3M האמריקאית בניסיונות לפתח דבק חזק. באחד הניסיונות הוא פיתח דבק חלש, שחיבר בין ניירות כל עוד לא משכו אותם. שש שנים לאחר מכן, חבר לעבודה של סילבר ביקש ממנו דבק שבאמצעותו יוכל להדביק פתקים לרפי תווים שבהם השתמש במקהלת הכנסייה שלו. כך נמצא שימוש לדבק החלש שפיתח סילבר בעבר, שהפך מהר מאוד לאחד המוצרים הנמכרים של החברה.

גם עולם המדע רצוף בתגליות חשובות שחוקרים הגיעו אליהן במקרה. ה-LSD למשל התגלה לראשונה ב-1938 כשהכימאי ד"ר אלברט הופמן חקר את החומר הפעיל בפטריית ארגוט לצורך פיתוח תרופה. תוצאות הניסוי לא נראו מבטיחות והמחקר נזנח. כעבור חמש שנים, בעקבות תחושת בטן שלא הצליח להתנער ממנה, החליט ד"ר הופמן לחזור לחקר ה-LSD. באחד הימים, לאחר העבודה במעבדה, הוא חווה חוויה שלא הכיר שבמהלכה הוצף בתמונות וצורות פנטסטיות. הופמן הבין שמעט מהחומר שחקר כנראה נספג באצבעותיו וכך החל לחקור את החומר ואת ההשפעה שלו. גם תרופת הוויאגרה נולדה במקרה – ב-1992 כימאי של חברת פייזר, ניק טרט, ערך ניסוי במולקולה שגורמת להרפיית שרירים כדי להפחית לחץ דם אצל חולי לב. חלק מהמטופלים דיווחו על תופעת לוואי לא צפויה: זקפה, ובעקבות הגילוי המקרי הזה מיליוני גברים בעולם משתמשים כיום בתרופה.

תכונה חשובה של הסרנדיפיטי היא התרומה שלה להתמודדות עם שיבושים ותקלות. "תקופת הקורונה הראתה לי כמה הרעיון של הסרנדיפיטי עוזר מול מצבי מצוקה", אומרת מירון. "הרגשתי שמי שחי כמוני בתוך הקסם הזה יכול בקלות רבה יותר להשלים עם הסיטואציה. אני רואה ביכולת להיות בהרמוניה עם המציאות, גם כשהתוכניות משתבשות, סוג X של בריאות נפשית".